

OBSAH

Práce Jindřicha Honzla v letech dvacátých

(Milan Obst)

Úvod

9

I.

Úsilí o divadlo proletářské kolektivity 12

České divadlo v době Honzlova nástupu 12 • Zprávy o sovětském divadle 15 • Diskuse o socialistickém divadle 16 • Vztah k realismu 19. století 20 • Studie o aktuálních zjevech minulosti 23 • Založení Dědrasboru 24 • Činnost Dědrasboru 27 • Umělecký projev Dědrasboru 30 • Slavnostní scéna I. spartakiády 35 • Ohlas v kritice 36 • Dědrasbor a vývoj českého divadla 37 • Zánik Dědrasboru 41 • Honzlova teorie kolem Dědrasboru 42 • Ochoťnické divadlo 44 • Literární pokusy 45 • Proletkult 45 • Socialistická scéna 48 • Revoluční scéna 49 • Návrh pro klasické divadlo 49 • Socialistická pedagogika 50

II.

Teoretická příprava avantgardního divadla 54

Nová společenská situace 54 • Devětsil a jeho sborník 56 • O měšťáckém divadle 57 • Divadelní referentství 59 • Měšťácký modernismus 59 • V redakci Divadla 62 • Herectví 63 • Drama 66 • Scéna 65 • Lyrika nového jeviště 70 • Malé scény 70 • Cesta do Paříže 71 • Cesta za Tairovem a do Moskvy 72 • O sovětském školství 78 • Závěr 78

III.

Práce v avantgardním divadle a její výsledky 80

Oficiální modernismus 80 • Konstruktivismus 85 • Založení Osvozeného divadla 88 • Režisérské divadlo 90 • Dramaturgie 91 • Umělecké vlastnosti her 93 • Honzlovy dramaturgické komentáře 96 • Inscenační styl 97 • Honzlova teorie kolem experimentů 106 • Modrá blůza 109 • Návrh na scénu II. spartakiády 113 • Persekuce z r. 1927 114 • Revue Voskovce a Wericha 115 • Působení v Brně 118 • Teorie nové věčnosti 127

Závěr

131

E. F. Burian – divadelník (1923–1941)

(Adolf Scherl)

Úvodem

149

I.

První práce pro divadlo

151

První opery a scénické hudby 151 • Skladby k tělocvičným scénám FPT 153

II.

Příklon k avantgardě 154
 Společenské předpoklady avantgardy a její ideová různorodost 154
 • Burianovy balety a opery 155 • Teorie „zvukohry“ 155 • Scénická hudba k „Prsům Tiresiovým“ 156 • Burianova herecká tvorba 156 • Jazz a jazzová opera 159 • Voiceband 160 • První režie 164

III.

Režijní práce v Brně a v Olomouci 1929–32 167
 Předpoklady avantgardní práce v Brně 167 • Studio 168 • Po zrušení Studia 175 • Tvůrčí problémy první brněnské sezóny 179 • V Olomouci 182 • Poslední brněnská sezóna 184 • První plán proletářsky zaměřeného divadla 189

IV.

Od politického kabaretu k politickému divadlu 191
 Červené eso 191 • Ideový a umělecký program D 34 a jeho organizační principy 195

V.

První sezóna D 34 199
 Život za našich dnů 199 • Další představení 201 • Problematika této sezóny 207

VI.

Sezóny D 35–D 37 213
 Hnutí jednotné a lidové fronty 213 • Překonání hesla časového divadla 213 • Současné hry na jevišti D 214 • Aktualisace her starších autorů 220 • Burianovy dramatisace 229 • Scénovaná poesie 236 • Voiceband 241 • Hlavní rysy Burianovy zralé divadelní tvorby 242 • Burianova umělecká metoda 243 • Obsah jeho představení 247 • Výrazové prostředky 249 • Obecenstvo 256 • Celonárodní význam divadla D 257

VII.

Krise 1937–38 a její překonání 258
 Reakce pražských intelektuálů na sovětskou kulturní politiku po r. 1936 258 • Hamlet III. 259 • Povahy Burianovy ideové krize a její další vývoj 261 • Paříž hraje prím 266 • Utrpení mladého Werthera 269 • První lidová suita 270

VIII.

Po Mnichovu 273
 Začátek sezóny D 39 273 • Pomnichovské poměry 273 • Formy boje s censurou 274 • Další dramatisace 276 • Prohloubení vztahu k národní tradici 282 • Spolupráce se současnými českými dramatiky 284

Závěr 292

Резюме 295

Soupis režii Jindřicha Honzla v Osvobozeném divadle (1926–29) 299 • Soupis režii Jindřicha Honzla v Národním (Zemském) divadle v Brně (1929–31) 300 • Chronologický přehled představení s tvůrčí účastí E. F. Buriana (1924–41) 301 • Seznam vyobrazení k studií M. Obsta 309 • Seznam vyobrazení k studií A. Scherla 310

Jmenný rejstřík 313